

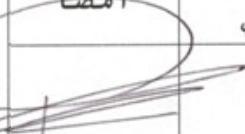
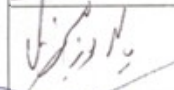

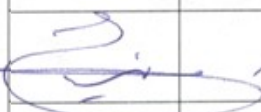
صلى الله عليه وسلم

تأییدیه اعضای هیأت داوران حاضر در جلسه دفاع از
پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیأت داوران نسخه نهایی پایان نامه ~~فکلی~~ خانم
تحت عنوان:

مریم انبری
تبیین جایگاه آیات دیم اروپا در سبک زندگی جهانی مسلمان

را از نظر شکل (فرم) و محتوی بررسی نموده و پذیرش آن
را برای دریافت درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می‌کنند.

ردیف	اعضای هیأت داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضا
۱	استاد راهنما	زهره الهی پور	دانشیار	
۲	استاد مشاور	امروز مجتهدزاده	دانشیار	
۳	نماینده تحصیلات تکمیلی	کریمه معصومانی	استاد	
۴	استاد ناظر	مراد طهماسبی راد	استاد	
۵	استاد ناظر			

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد / رساله دکتری نگارنده در رشته حرفه های سیاسی است که در سال ۱۳۹۰ در دانشکده حرفه های سیاسی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم/جناب آقای دکتر دکتر زهرا ابرری، مشاوره سرکار خانم/جناب آقای دکتر دکتر پرویز محمدزاده و مشاوره سرکار خانم/جناب آقای دکتر دکتر پرویز محمدزاده دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده رابه عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تامین نماید.

ماده ۶: اینجانب حسین ابرری مقطع کارشناسی ارشد دانشجوی رشته حرفه های سیاسی

تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: حسین ابرری
تاریخ و امضا: ۱۳۹۰/۰۷/۰۷

دستورالعمل حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهشهای علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیات علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهشهای علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی که با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد ذیل را رعایت نمایند:

ماده ۱- حقوق مادی و معنوی پایان‌نامه‌ها / رساله‌های مصوب دانشگاه متعلق به دانشگاه است و هرگونه بهره‌برداری از آن باید با ذکر نام دانشگاه و رعایت آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مصوب دانشگاه باشد.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و استاد راهنما مسئول مکاتبات مقاله باشد. تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

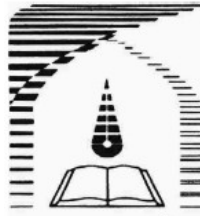
ماده ۳- انتشار کتاب حاصل از نتایج پایان‌نامه / رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با مجوز کتبی صادره از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه و بر اساس آئین‌نامه‌های مصوب انجام می‌شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این دستورالعمل در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۵ در شورای پژوهشی دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است و هرگونه تخلف از مفاد این دستورالعمل، از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری می‌شود.

نام و نام خانوادگی

امضاء
-

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده علوم انسانی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد رشته جغرافیای سیاسی

تبیین جایگاه اتحادیه اروپا در فرایند جهانی شدن

مریم اکبری

استاد راهنما:

دکتر زهرا احمدی پور

استاد مشاور:

دکتر پیروز مجتهدزاده

شهریور 1390

تقدیم به چشمان منتظر پدرم

و

دل نگرانی‌های مادرم

تقدیم به گوهرهای زندگی‌ام

سارا و عرفان

و تقدیم به همراه همیشگی‌ام

همسرم

تشکر و قدردانی:

من لم يشكر المخلوق لم يشكر الخالق

به سرانجام رسیدن این تحقیق مرهون راهنمایی و کمک عزیزانی است که در کلیه‌ی مراحل آن مرا همراهی نموده‌اند. از این رو بر خود لازم دانسته که از تمامی این عزیزان تشکر و قدردانی نمایم.

از سرکار خانم دکتر زهرا احمدی‌پور که راهنمایی این تحقیق را بر عهده داشتند و با راهنمایی‌های صبورانه و ارزشمندشان موجب به ثمر رسیدن این تحقیق گردیدند کمال تشکر و قدردانی رادارم.

از جناب آقای دکتر پیروز مجتهدزاده که مشاوره این تحقیق را بر عهده داشتند و جناب آقای دکتر محمدرضا حافظ نیا اساتید گرانقدر جغرافیای سیاسی که در محضرشان رسم زندگی را آموختم کمال تشکر و خضوع را ابراز می‌نمایم. از سرکار خانم دکتر سجادی‌پور که در محضرشان الفبای جغرافیای سیاسی را آموختم قدردانی می‌نمایم.

مراتب تشکر و امتنان خود را از همسر مهربانم جناب آقای سیامک برهانی کارشناس ارشد روابط بین‌الملل جهت همراهی‌های صمیمانه ایشان که در طول مراحل تحقیق تا به ثمر نشستن آن داشتند را اعلام می‌دارم.

در پایان از زحمات تمامی معلمان و اساتید گرانقدری که در طول دوران تحصیل در محضرشان کسب فیض نموده‌ام، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

مریم اکبری
شهریور 1390

چکیده:

اتحادیه اروپا در میان سازمان‌های منطقه‌ای و جهانی از موقعیت ممتازی برخوردار است. حیات سیاسی اتحادیه اروپا به دو دوره جنگ سرد و پس از آن تقسیم می‌شود. در دوره‌ی جنگ سرد جامعه‌ی اروپا به صورت نهادی بین‌الدولی و بر پایه‌ی فعالیت‌های اقتصادی شکل گرفت. پس از جنگ سرد و فروپاشی شوروی و نظام دو قطبی، جهش جدیدی به سوی همگرایی در اروپا بوجود آمد، دیگرمثل گذشته اروپا به ملت‌هایی که دشمن یکدیگر بودند تقسیم نمی‌شد. کشورهای شرق این قاره که سال‌ها تحت سلطه و نفوذ شوروی (سابق) بودند رفته رفته خود را در تولدی دوباره یافته و با ایجاد و تقویت نهادهای مدنی از جمله افزایش نقش احزاب به شبیه‌سازی از مدل‌های نظام‌های سیاسی غرب اروپا، مسابقه‌ای نهان را در دورن حوزه رقم زدند. در چنین فضایی اروپای جدید به عنوان یک قاره با مختصات ژئوپلیتیکی و جهت‌گیری‌های خاص خود، کشورهای خط مقدم اتحادیه اروپائی را به فکر بازتعریف کارکرد خود متناسب با تحولات بین‌المللی واداشت. اتحادیه تلاش نمود نقش خود را به عنوان بازیگر موثر در عرصه نظام بین‌الملل ارتقاء داده و تاثیرگذاری خود را در حوزه‌های پیرامونی قاره، علی‌رغم برخی اختلاف نظرها توسعه دهد. در درون اتحادیه گام‌های اساسی برداشته شد و در آغازین دهه قرن جدید تعداد اعضا به 27 عضو افزایش یافت. هرچند این اقدام بافت متوازن اتحادیه را با چالش مواجه نمود اما تصمیم سران اتحادیه برای گسترش به شرق و تبدیل آن به بلوک اقتصادی قدرتمند را نمایان ساخت.

این پژوهش باهدف پی‌بردن به جایگاه اتحادیه اروپا در نظام بین‌الملل به دنبال افزایش فرایند جهانی شدن، در پی ارزیابی فرضیات زیر می‌باشد:

- 1) اتحادیه اروپا در قالب یک مجموعه همگرا و قدرتمند در ساختارهای جهانی تاثیرگذار می‌باشد.
 - 2) هر چند دوگرایی آتلانتیکی و فرا آتلانتیکی (به لحاظ کارکرد سیاسی) به نوعی بیانگر اختلاف در نظر و جهت‌گیری است اما به دلیل قدرت اقتصادی، اتحادیه اروپا حضور موثر در معادلات بین‌المللی و منطقه‌ای را دنبال می‌کند.
 - 3) قدرت‌های بزرگ و تاثیرگذار نقشی اساسی در شکل‌گیری فرآیندهای جهانی بازی کرده و الگوهای جهانی منطبق با خواست و منافع کلان آنها تعریف می‌شود.
- روش انجام تحقیق در این پژوهش کتابخانه‌ای و با بهره‌گیری از منابع ثانوی بوده و روش توصیفی - تحلیلی مبنای کار می‌باشد.

با توجه به روند پژوهش می‌توان گفت علی‌رغم چالش‌های جدی پیش روی اتحادیه، این مجموعه همچنان یکی از نمونه‌های موفق و کم نظیر همگرایی منطقه‌ای در جهان به حساب می‌آید. اتحادیه اروپا توانسته است در جریان‌های جهانی نقش تاثیرگذاری داشته و به عنوان یک نیروی مداخله‌گر در امور جهانی در روند معادلات ایفای نقش نماید. هم چنین شاخص‌های اقتصادی و تجاری درون اتحادیه‌ای به وجه قالب تبدیل و لذا امروزه کشورهای (اروپائی) هستند که پیشرفت‌های اقتصادی خود را در گرو عضویت در اتحادیه اروپا می‌بینند و تمام تلاش خود را برای حضور در آن به کار گرفته‌اند. هرچند بخشی از بحران‌های اقتصادی موجود ناشی از برخی عملکردهای اتحادیه است اما در مجموع با عنایت به ساختار و کارکرد آن می‌توان گفت که اتحادیه اروپا توان ایفای نقش در معادلات بین‌المللی را داشته و در صحنه بین‌المللی نیز قدرت‌های بزرگ سهم بیشتری در مدیریت جهانی بازی می‌نمایند و معمولاً توان تغییر و یا تاثیر بر معادلات جهانی را دارا می‌باشند و به عبارت دیگر ساختار نظام بین‌الملل براساس میزان قدرت و نفوذ و منطبق با منافع کلان آنها طراحی می‌شود. اتحادیه اروپا به عنوان مجموعه‌ای همگرا این قابلیت را در خود پرورش داده تا در فرایند جهانی شدن الگوهای خود را تقویت و اعمال نماید. بدین ترتیب هر سه فرضیه‌ی مطروحه مورد پذیرش قرار می‌گیرند.

واژگان کلیدی: اتحادیه‌ی اروپا، جهانی شدن، سازمان‌های بین‌المللی، نظام بین‌الملل.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات تحقیق 1

1-1- بیان مسئله 2

2-1- انگیزه واهداف پژوهش 6

3-1- سوالات و فرضیه‌ی تحقیق 6

1-3-1- سوال اصلی 6

2-3-1- سوالات فرعی تحقیق 6

3-3-1- فرضیه‌های تحقیق 6

4-1- جنبه جدید بودن و نوآوری 7

5-1- روش پژوهش وگردآوری اطلاعات 7

6-1- تعریف متغیرهای اصلی تحقیق 8

1-6-1- اتحادیه اروپا 8

2-6-1- جهانی شدن 8

7-1- پیشینه وادبیات پژوهش 9

8-1- سازماندهی پژوهش 12

فصل دوم: مطالعات نظری 14

1-2- جهانی شدن 15

2-2- نظریه‌های جهانی شدن 18

1-2-2- رئالیسم(واقع گرایی) 18

2-2-2- لیبرالیسم 19

3-2-2- نظریه‌ی رادیکال 20

4-2-2- نظریه‌ی جامعه شناختی 20

- 21 1-2- علل جهانی شدن
- 22 3-2- ابعاد جهانی شدن
- 22 1-3-2- جهانی شدن اقتصاد
- 23 2-3-2- جهانی شدن فرهنگ
- 24 3-3-2- جهانی شدن واطلاعات
- 25 4-3-2- جهانی شدن سیاست
- 25 4-2- گفتان‌های متضاد در مورد جهانی شدن
- 25 1-4-2- دیدگاه طرفدار جهانی شدن
- 26 2-4-2- دیدگاه ضد جهانی شدن
- 28 5-2- ویژگیهای جهانی شدن
- 30 2-2- منطقه‌گرایی
- 31 3-2- منطقه
- 32 4-2- گروه بندی منطقه‌ای و همگرایی منطقه‌ای
- 33 5-2- همگرایی در سیاست بین‌الملل
- 35 6-2- مزایای همگرایی
- 35 7-2- انگیزه‌های شکل‌گیری همگرایی منطقه ای
- 35 1-7-2- همگرایی منطقه‌ای به منظور افزایش امنیت منطقه‌ای
- 36 2-7-2- همگرایی منطقه‌ای به منظور افزایش نفوذ و پرستیژسیاسی
- 36 3-7-2- همگرایی منطقه‌ای به منظور توسعه‌ی اقتصادی
- 36 8-2- نظریه‌های همگرایی منطقه‌ای
- 43 3-2- سازمان‌های بین‌المللی
- 45 4-2- چگونگی ظهور و تحول سازمان‌های بین‌المللی
- 49 5-2- دیدگاه‌های گوناگون درباره‌ی سازمان‌های بین‌المللی
- 50 6-2- دیدگاه‌ها و رویکردهای معاصر در خصوص سازمان‌های بین‌المللی

501-6-2-1 واقع‌گراها و آرمان‌گراها
512-6-2-2 رفتارگرایان و کارکردگرایان
53 فصل سوم: محیط‌شناسی تحقیق
571-3-1-1 قاره‌ی اروپا
571-3-1-1 ویژگی‌های طبیعی / انسانی
592-3-2 سیر تحول تاریخی وزمینه‌های تشکیل اتحادیه‌ی اروپایی
603-2-1-1 تلاش برای ترمیم خرابی‌های جنگ
623-2-2-2 تحکیم ساختارامنیتی مشترک
633-2-3-3 جامعه‌ی زغال سنگ و فولاد اروپایی (ECSC)
653-2-4-2 تلاش ناموفق در تاسیس جامعه‌ی دفاعی اروپا و جامعه‌ی سیاسی
3-2-5-2 معاهدات رم: جامعه‌ی اقتصادی اروپا EEC، جامعه‌ی انرژی اتمی اروپایی
66EURATOM
683-2-6-2 معاهده‌ی ادغام
693-2-7-2 سند واحد اروپایی
703-2-8-2 انعقاد پیمان ماستریخت و تشکیل اتحادیه‌ی اروپایی
723-2-9-2 پیمان شنگن: اروپای بدون مرز
743-2-10-2 معاهده آمستردام
763-2-11-2 معاهده نیس
783-2-12-2 معاهده قانون اساسی
803-2-13-2 معاهده لیسبون
853-3-3 ارکان اتحادیه‌ی اروپا
863-3-1-1 ارکان اصلی
863-3-1-1 شورای وزیران

87 کمیسیون 2-1-3-3
87 پارلمان اروپا 3-1-3-3
88 ارکان فرعی 2-3-3
88 کمیته‌ی اجتماعی-اقتصادی 1-2-3-3
89 کمیته‌ی مناطق 2-2-3-3
89 بانک سرمایه گذاری اروپایی 3-2-3-3
90 فصل چهارم: یافته‌های تحقیق
92 1-4- اتحادیه اروپا و قدرت‌های بزرگ جهانی
92 1-1-4- اتحادیه اروپا و مناسبات با ایالات متحده آمریکا
92 1-1-1-4- پیشینه‌ی روابط
93 1-2-1-4- دوران گذاردن نظم فرآتلانتیکی
96 2-1-4- مناسبات اقتصادی و تجاری ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپائی
98 3-1-4- اتحادیه اروپائی و روسیه
100 1-3-1-4- تصویر اتحادیه اروپا از اهداف و سیاست خارجی روسیه
100 2-3-1-4- تصویر روسیه از اهداف و سیاست‌های اتحادیه اروپا
101 3-3-1-4- مناسبات اقتصادی روسیه و اتحادیه اروپائی
104 4-3-1-4- نقش انرژی در روابط روسیه و اتحادیه اروپا
109 4-1-4- روابط اتحادیه اروپائی و جمهوری خلق چین
111 1-4-1-4- استراتژی اتحادیه اروپا در قبال چین
112 2-4-1-4- نگاه چین به اتحادیه اروپا
113 3-4-1-4- روابط اقتصادی چین و اتحادیه اروپائی
114 2-4- تعاملات اتحادیه اروپا با حوزه‌های مهم بین‌المللی
114 1-2-4- خاورمیانه

115 دلایل اهمیت خاورمیانه برای اتحادیه اروپا
116 چالش‌های سیاست خاورمیانه‌ای اروپا
117 امنیت انرژی
118 مناقشه اعراب و اسرائیل
122 تروریسم
123 تهدید تسلیحات کشتار جمعی و هسته‌ای
124 سازوکارهای سیاست خاورمیانه‌ای اتحادیه اروپا
125 مشارکت اروپا - مدیترانه (EMP)
126 سیاست همسایگی اروپایی (ENP)
126 موافقت‌نامه با شورای همکاری خلیج فارس
127 اتحادیه اروپا و بحران عراق
130 اتحادیه اروپائی و موضوع افغانستان
132 اتحادیه اروپائی و جمهوری اسلامی ایران
132 مرحله نخست از 1979 تا 1992
132 مرحله دوم از 1992 تا 2003
133 مرحله سوم 2003 تاکنون
135 مبادلات تجاری ایران و اروپا از نگاه آمار
136 ارزیابی روند تعاملات اتحادیه اروپا و ایران
137 پیامدهای مثبت و منفی معاهده لیسبون در روابط با ایران
138 اتحادیه اروپائی و جمهوری‌های آسیای مرکزی و قفقاز
140 اهداف اتحادیه اروپایی در گسترش به منطقه قفقاز جنوبی
142 فصل پنجم: آزمون فرضیات و نتیجه‌گیری
143 1-5- ارزیابی فرضیه‌ها

- 5-1-1- فرضیه اول: اتحادیه اروپا در قالب یک مجموعه همگرا و قدرتمند در ساختارهای جهانی تاثیرگذار می‌باشد..... 143
- 5-1-2- فرضیه دوم: هر چند دو گرایش آتلانتیکی و فرا آتلانتیکی (به لحاظ کارکرد سیاسی) به نوعی بیانگر اختلاف در نظر و جهت‌گیری است اما به دلیل قدرت اقتصادی، اتحادیه اروپا حضوری موثر در معادلات بین‌المللی و منطقه‌ای را دنبال می‌کند..... 144
- 5-1-3- فرضیه سوم: قدرت‌های بزرگ و تاثیرگذار نقشی اساسی در شکل‌گیری فرآیندهای جهانی بازی کرده و الگوهای جهانی منطبق با خواست و منافع کلان آنها تعریف می‌شود..... 145
- 5-2- نتیجه‌گیری 145
- 148 فهرست منابع و ماخذ.....**
- 148 الف) منابع فارسی
- 153 ب) منابع انگلیسی
- 155 چکیده انگلیسی.....

فهرست جداول

صفحه

عنوان

85 جدول (1-3) مهم ترین تحولات در تاریخ اتحادیه ی اروپا

98 U. S. trade in goods with European Union (1-4) جدول

فهرست شکل‌ها

صفحه

عنوان

- شکل (1-1).....5
- شکل (2-1) تعامل قدرت‌های بزرگ در مناسبات جهانی9
- شکل (3-1) تبیین جایگاه اتحادیه‌ی اروپایی در فرایند جهانی شدن.....13
- شکل (1-2) چهارمدل فضایی30
- شکل (2-2) تاثیر نظام‌های جهانی، منطقه‌ای و ملی بر یکدیگر34
- شکل (1-3) سه ستون اتحادیه اروپایی71

فهرست نقشه‌ها

صفحه

عنوان

نقشه (1-3) نقشه اتحادیه اروپایی 54

نقشه (1-4) کشورهای همسایه اتحادیه اروپا 91

فصل اول

کلیات تحقیق

1-1- بیان مسئله

نیمه دوم قرن بیستم جهشی در تفکر اروپایی قلمداد می‌شود. در این دوره اروپائیان برای نخستین بار سعی نمودند کادر سیاسی مشترکی را پایه ریزی کرده و با تفویض بخشی از حاکمیت خود در برابر نهادهای فراملیتی، در شکل‌گیری و تحکیم هویت اتحادیه اروپا به بهترین شکل گام بردارند. آنان بهترین راه را اتحاد و همگرایی تشخیص دادند، مهم‌ترین آغاز نیز همگرایی در زمینه‌ی اقتصادی بود.

هسته اولیه این نهاد اروپایی در سال 1948 در کنگره لاهه پایه‌گذاری گردید، شورای اروپا در سال 1949 و جامعه ذغال و فولاد در سال 1951 شکل گرفت. این جامعه در سال 1967 با دو شکل دیگر اروپایی یعنی جامعه اقتصادی و جامعه انرژی اتمی اروپا که هر دو در سال 1957 تاسیس شده بودند، ادغام و بازار مشترک اروپا را بوجود آوردند که بعدها به جامعه اروپا تبدیل شد.

در طی جنگ سرد هویت اروپایی در مسیر وابستگی و در میان رقابت ایدئولوژی دو ابر قدرت به نوعی گرفتار بود، در واقع در دوران نظام دوقطبی، اروپای تقسیم شده به شرق و غرب، این قدرت را به یک بازیگر وابسته و غیر مستقل تبدیل کرده بود که بیشتر از تحولات نظام بین‌الملل تاثیر پذیر بود تا تاثیرگذار.

پس از جنگ سرد و فروپاشی شوروی و نظام دو قطبی، جهش جدیدی به سوی همگرایی در اروپا بوجود آمد، دیگر مثل گذشته اروپا به ملت‌هایی که دشمن یکدیگر بودند تقسیم نمی‌شد و این قاره با ایجاد فضای مردم سالاری، درگیری‌های ایدئولوژیکی گذشته را پشت سر گذاشت. اتحادیه اروپا در فضای پایان جنگ سرد به نوعی متولد و به تدریج شکل گرفت.

در سال 1986 قانون اروپای واحد چارچوبی برای بخش اعظم تصمیم‌گیری‌های اروپا ارائه و بدین

شکل قدرت شورای وزیران و پارلمان افزایش یافت. همچنین در این قانون موضوع حذف موانع تجاری تا سال 1992 مطرح شد. پیمان ماستریخت در نوامبر 1991 اجرائی شد. این پیمان یکی از مهمترین پیمان‌های درون اتحادیه به شمار می‌رود که طرح برطرف کردن کلیه موانع تجاری، اجرائی کردن بانک مرکزی اروپا، پول واحد و مجموعه‌ای از قوانین اجتماعی دیگر را ارائه داد، در نهایت این پیمان منجر به تشکیل اتحادیه اروپا گردید.

بعد از سال 1989، تغییرات در ساختار دولت‌های شرق اروپا، اتحادیه رابه سمتی رهنمون کرد که هر دولت اروپائی می‌توانست تقاضای الحاق کرده و به عضویت اتحادیه درآید. در ژوئن 1993 معیارهای الحاق به اتحادیه مشخص شد و در دسامبر 1994 در نشست Essen راهبردها و استراتژی مراحل مقدماتی قبل از درخواست نامزدی برای عضویت تعیین گردید. در سال 1995 با پیوستن فنلاند، اتریش و سوئد به اتحادیه، تعداد اعضای آن به 15 عضو رسید.

با وجود اینکه معاهده‌ی ماستریخت در ساختار، اهداف و وظایف جامعه‌ی اروپایی تحولی اساسی ایجاد کرده بود، شروع به کار اتحادیه با مشکلات و مسائل متعددی مواجه گردید که تجدید نظر در مفاد معاهدات ضروری به نظر می‌رسید که با انعقاد به اجراء آمدن معاهده‌ی آمستردام در سال 1997 این اصلاحات تحقق یافت و در پی آن به موجب معاهده‌ی نیس در سال 2000 اصلاحات بیشتر محقق گردید.

باتوجه به گسترش اتحادیه اروپایی و باهدف هموار ساختن مسیر آینده آن و ثبات در نظام کاری نهادهای اروپایی، پارلمان اروپا در سال 1999 با تصویب قطعنامه‌ی خواستار تدوین قانون اساسی اتحادیه اروپایی شد و بدین منظور، در کنوانسیون در ژوئن 2001 متشکل از نمایندگان دولت‌های عضو و داوطلب عضویت در اتحادیه اروپایی ایجاد گردید.

کنوانسیون پس از 15 ماه چانه زنی، پیش نویس قانون اساسی را به شورای اروپا پی ر م تسلیم نمود که این پیش نویس به موجب تحولاتی که در برخی مفاد معاهدات پیشین از جمله سیستم رای گیری پیش بینی شده در معاهده‌ی نیس، ایجاد نموده بود با مخالفت برخی از دولت‌های عضو، به ویژه دولت‌های متوسط و کوچک که قدرت خود را در صورت پذیرش شرایط جدید در مقابل کشورهای بزرگ در خطر می‌دیدند مواجه گردید.